

röviden

Nem volt család

Budapest (MTI)
Eredményes volt a november 16-án megtartott NATO-csatlakozásról szóló népszavazás, mivel az összes választópolgár 41,50 százaléka azonos módon (igennel) voksolt. Az Országos Választási Bizottság a referendum során nem tapasztalt választási csalásra utaló jelenségeket. Ezt Kukuréli István, az OVB elnöke jelentette be csütörtökön a Parlament Kongresszusi termében, amikor hivatalosan kihirdette a vasárnapi népszavazás végleges eredményét.

Készül az SZDSZ

Budapest (MTI)
A hét végén tartja küldöttgyűlését a Szabad Demokraták Szövetsége – közölte csütörtökön Szent-Iványi István, a párt frakcióvezetője sajtótájékoztatóján. A tanácskozáson tíz szekcióban dolgozzák ki az SZDSZ választási programjának téziseit. Az 1998–2002-es időszakra szóló programot a február végi újabb küldöttgyűlés hagyja majd jóvá. A szabaddemokraták reményei szerint elképzeléseik az 1998 utáni ciklus kormányprogramjának az alapja lehet. Az SZDSZ konkrét programmal kíván nekiindulni a választási kampánynak, emlékeztet ugyanis, hogy 1994-ben mennyire megkönnyítette a koalíciós tárgyalásokat a szabaddemokraták végrehajtható cselekvési programja.

Szövetségest keresnek

Nyiregyháza (MTI)
Jobb szervezetségre, határozott és következetes érdekvédelemre van szükség az egészségügyi szakszervezeteknek ahhoz, hogy a javuló gazdasági eredmények után kikényszerítsék a dolgozók megfelelő arányú reálbővítését, enyhítsék végre a munkavállalók hét éve tartó kiszolgáltatottságát. Ehhez a pártok között szövetségest kell keresniük és találniuk, mert másképp aligha tudják érvényre juttatni jogos követeléseiket a törvényhozásnál. Ezt Sándor László, az MSZOSZ elnöke mondta csütörtökön Nyiregyháza szakszervezetpolitikai fórumon. Úgy vélte: az átalakulás legnagyobb terheit 1990 óta a munkavállalók viselik, és most, hogy a gazdasági növekedési lehetőség megengedi, a legtöbb áldozatot hozó rétegnek kárpótlást kell kapnia.

Morbid

Nem messze a piactól, ahol naponta óriási káposztafélék cserélnek gazdát, áll a kórbonctan vöröses-lilás épülete. Az alagsor apró, örökké csukott ablakai mögött nem sok jót sejtethetünk, viszont az ablak fölül ez nagyon írva: „Éljen Horn Gyula!”

P. Sz.

Latin-Amerika-díj - szegedi hispanisztáknak

Mészáros Rezső rektor és Anderle Ádám professzor a latin-amerikai diplomatákkal. (Fotó: Schmidt Andrea)

Kilenc Latin-amerikai ország diplomáciai vezetője volt a vendége tegnap a József Attila Tudományegyetemnek. Kuba, Mexikó, Venezuela, Peru, Chile, Brazília, Ecuador, Uruguay és Kolumbia követei két hallgatónak adták át az 1997-es Latin-Amerika Díjat. Az ünnepség utáni sajtótájékoztató a diplomaták beszámoltak a két hete rendezett Latin-Amerika csúcstelekről is.

– Ilyen sok diplomata egy időben még soha nem volt az egyetemen – mondta köszöntőjében Mészáros Rezső rektor.

A JATE vezetője kiemelte, milyen jelentőséggel bír a Wittmann Tibor professzor által meghonosított és Anderle Ádám tanszékvezető által továbbított Latin-Amerika kutatás és oktatás a tudományegyetemen. Carlos Trejo, Kuba nagykövete, a latin-amerikai csoport doyenje elmondta, a díjat a követségek azért alapították, mert így kívánnak hozzájárulni ahhoz, hogy a spanyol és portugál nyelv, kultúra és történelem nagyobb szerepet kapjon a magyar oktatásban. – Latin-Amerikáról viszonylag keveset tudnak Magyarországon, és azt a keveset sem pontosan – mondta a misszió vezetője. – A szub-

kontinens politikailag stabil, gazdasága dinamikusan fejlődik, a sok különböző etnikum tökéletes harmóniában él együtt – hangsúlyozta a kubai nagykövet. Carlos Trejo ezután átadta az ideit – a pályázatok magas színvonalra emelték – Latin-Amerika-díjat Dálnoki Tibornak Erőszak és haladás Kolumbiában, valamint Nagy Marcelnak Nincs ország a politikán kívül című dolgozatáért. A többi hat pályamű benyújtóját, munkájuk elismeréseképpen könyvjutalomban részesítették. Az ezt követő sajtótájékoztató a diplomáciai vezetők beszámoltak a két héttel ezelőtt, a venezuelai

Margaréta Szigeten tartott Latin-Amerika csúcstalálkozó-ról, melyen részt vett a spanyol király, a miniszterelnök és a portugál államelnök is. – A demokrácia etikai kérdéseit körüljáró találkozó a gazdasági problémák felszámolása, a kormányzási kérdések, a térségben alkalmazható politikai modellek mellett szó esett az Egyesült Államokhoz fűződő, a kábítószer-kereskedelem miatt ellentmondásos viszonyról is – tudtuk meg a diplomatáktól. A küldöttség egyetemi programja latin-amerikai italspecialitások kóstolójával fejeződött be.

K. G.

A jövő tudományáról az SZBK-ban Évától a bárányig

ti eredményekről, a géntechnológiai beavatkozásokról, a transzgenikus élőlények előállításáról, az idén a laikusok is fogalmat alkothattak maguknak arról, milyen távlatokat nyit az emberiségnek a molekuláris biológiai kutatás és alkalmazása. A klónozott birka, Dolly megszületése nyomán világméretű vita bontakozott ki: egyik oldalon az értekezők, a tudomány eredményei és hasznosításuk elképzelhető perspektívája, a másikon a kockázatok. Jóllehet nem bocsátkozott a vita kimeneteléről Venetianer Pál akadémikus, de az érvek és ellenérvek ismertetése mellett leszögezte: a kutatói szabadság korlátozását egyértelműen károsnak, az alkalmazások társadalmi szabályozását szükségesnek tartják a világ tudományos életének reprezentánsai. A társadalmi ellenállásban gyakran a tájékoztatatlanság a ludas – emelték ki a biológusok. Az emberek nem tudják, hogy számos terméket és gyógyszert használnak jelenleg is, amelyeket transzgenikus technológiával állítottak elő – például a mosószeres enzimjé vagy az inzulint. Nem tudják, hogy évszázadok óta klónoznak az állattenyésztők és a növénytermesztők. „Az Írás betűje szerint szomatikus klónozással született meg az emberiség ősanja, Éva” – mondta Hadlaczky

Gyula. A komoly humor ismeretterjesztő eszközként talán beválik, s a felvilágosult társadalmak épeszűen lesznek képesek „mederbe terelni” a természet átalakításának menetét.

Készül a törvény

A jogalkotás, a társadalmi szabályozás mindig is csak követni volt képes a valóságot; most azonban a biológiai kutatás és nyomában biotechnológiai alkalmazás olyan rohamléptű fejlődést produkál, hogy ez sokak számára ijesztő. A transzgenikus élőlényekről szóló világméretű vitában a tudósok és az eredményeiket a társadalom számára közvetítő felelősége nagy – emelte ki tegnap az SZBK-ban Vizi E. Szilveszter akadémikus, az MTA alelnöke. Az ésszerű szabályozáshoz – törvényalkotáshoz – tisztánlátás szükséges, ezért a biológusok tájékoztatási felelősége megnőtt. Magyarországon a parlamenti előkészítés stádiumában van az idegen gént hordozó élő szervezetek foglalkozó törvény, amelynek a kezdeményezésében és a megalkotásában is nagy szerepet vállaltak a tudósok, elsősorban a molekuláris biológia nemzetközi élvonalában dolgozó szegedi kutatók, az SZBK szakemberei. – Nem kétséges, hogy a

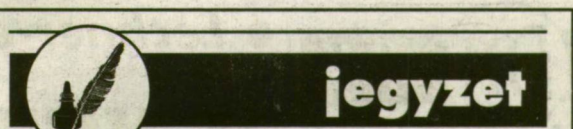
nemzetközi értékelés szerint az SZBK a világ biológiai kutatásának élvonalában halad – mondta a köztestület alelnöke.

Tudás és pénz

Bizonyítékként is értékelhető, hogy tegnap nemcsak a transzgenikus állatokkal és növényekkel kapcsolatos, nemzetközileg is jelentős hazai kutatási sikereket ismertették a tudósok a konferencián, hanem azt a világszerte ismert eredményt is, amelyet Hadlaczky Gyula és munkacsoportja ért el az SZBK-ban. A világon elsőként állítottak elő mesterséges kromoszómákat, amelyek biotechnológiai és génterápiák alkalmazására sokmillió dolláros befektetéssel kutatási-fejlesztési társaság jött létre Kanadában. A vancouveri és szegedi tudósok és fejlesztők együttműködésének eredményeit egyebek között az orvoslásban. Hihetővé teszik, hogy ami ma még sci-fi-nek számít – például állati transzgenikus szervek emberbe való átültetése –, holnap mindennapos gyakorlat lesz.

A kérdést, hogy Magyarországon miért nem mozdul a tüke a jövő iparága, a biotechnológia felé, Dudits Dénes főigazgató, az SZBK-ban folyó transzgenikus növényekkel kapcsolatos kutatások vezetője kiegészítette: tény, hogy a termék szintjéig eljutott összes eddigi eredményük külföldi közreműködéssel valósulhatott meg.

Sulyok Erzsébet

jegyzet

Tb-kabaré

Az Adóegyetem '98 tegnapi rendezvényén az APEH elnöke mellett az Országos Egészségbiztosítási Pénztár főosztályvezetője is ismertette a tb-jogszabályok változásait, s felhívta a figyelmet arra, hogy a nyilvántartási reform bevezetése után januártól floppyn kell majd a munkáltatóknak beküldeniük a tb-járulék bevallását. Rögevst azt is hozzátette, hogy a magyar jogban a mágneses adathordozó nem minősül közokiratnak, ezért papíron továbbra is mellékelni kell az összeállított adatokat.

Ez aztán a zseniális nyilvántartási reform! Ezentúl duplán szolgáltatathatjuk az adatokat. Alaposan rögzítenek bennünket, a kettős könyvvitel mellé felsorakozik a kettős nyilvántartás. Képzelték, mennyire gyorsabb és egyszerűbb lesz majd minden! Csak a tb ügyintézőit sajnálom, biztosan ők is repdesnek az örömtől egy ilyen reform hallatán. Hiszen tudjuk, mennyi galibát okozhat egy kis floppy: megsérülhet, letörölhetőnek róla az adatok, rosszindulatú vírusok küldhetnek rajta az ügyfeleket. Ha jól értem, ekkor aktivizálódik majd a tartalék, a hagyományos, azaz a jogszerűen papírra vetett rendszer.

Persze igazságtalan lennék, ha nem üdvözlőném a széduletes informatikai modernizációt. A vállalkozások – kivéve az öt főnél kevesebb dolgozót foglalkoztatókat, akik most egy éves haladékot kaptak – a kötelező pénztárgépek után most kénytelenek lesznek számítógépet is vásárolni. Száz ezer plusz áfáért már egészen jó komputert lehet kapni, bár arról nem szól a hírügynökségi jelentés, mi az a minimális konfiguráció, ami a tb-szoftverek futtatásához kell. Ha a legegyszerűbb számítógépre lesz is szükség, a nyugdíj felé közeledő téztagyártó ismerősömmnek bizonyára az is bonyolult lesz. Eddig a felesége számfejtette – papíron és egy kis számológéppel – a hét alkalmazottak járulékát. A számítógéptől úgy megijednek majd, hogy nyomban elmegy a kedvük a házigalagos könyvelgetéstől.

Ez sem baj, a modernizációnak ára van. Igaz, a fejlett Nyugaton már évek óta on-line adatváltás segítségével bonyolítják le a nagyobb cégek a hasonló intézvényeket. Gondolhatnánk, ez lenne a járhatóbb út idehaza is. Ám a mi OEP-ünk mentegetőzik: ennek biztosításához már szűkösek lennének az anyagi keretei. Mit lehet erre mondani? Talán az igazi modernizációért nem csak az egyik félnek kellene áldozatot hoznia...

Handwritten signature: K. G.

Adóegyetem, '98

Budapest (MTI)
Az állami adóhatóság érzékeli a társadalom és a pénzügyi kormányzat elégedetlenségét az adóigazgatás tevékenységével kapcsolatban, de az eredménytelenség első sorban nem a munkatársak felkészületlenségéből, hanem a feltételek hiányából adódik – hangsúlyozta Kékési László, az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (APEH) elnöke csütörtökön az Adóegyetem '98 című rendezvényen Budapesten.

Kékési László az adófizetési morál javítása és az adóigazgatás korszerűsítése mellett a köztartozások beszedésének integrációját jelölte meg elsőrendű feladatként. Az összehívott véleményező bizottság elnöke szerint kiterjedhet a különböző közterhek, így például az adók és a társadalombiztosítási járulékok egységesítésére, de elképzelhető a hatósági feladatok közös elvégzése is.

Ilyen együttműködés lehet többek között a tb-járulékok bevallásának és befizetésének ellenőrzése, amelyet az adóhivatal jelenleg is végez 2500 vállalkozásnál. Az APEH elnöke úgy vélte, hogy a különböző hatóságok információrendszerének közös működése is segítené a köztartozások hatékonyabb beszedését. Kékési László elmondta, hogy az adóhivatal a jövőben jelentősebb súlyt kíván helyezni a megelőző intézkedésekre és csökkenteni akarják a „megtörölő jellegű” ellenőrzések arányát. Ez szerinte önmagában is javíthatja az adófizetési morálon, emellett azonban szükséges az adózók ediginél differenciáltabb kezelése. A preventív intézkedésekre követhető példaként hozta föl az APEH elnöke a meghatározott bevételi küszöb alatti összeget bevallók nyilatkozatát. Ennek első sorban a közvetett és távlati adóbevételek növelésére fontos – hangsúlyozta Kékési László.

BP-Mobil fúzió

Budapest (MTI)
A Gazdasági Versenyhivatal engedélye alapján Magyarországon is egyesítette tevékenységét a két multinacionális olajtársaság a BP (The British Petroleum Company) és a Mobil (Mobil Corporation) – jelentették be csütörtökön sajtótájékoztatóján. Elhangzott, hogy az

üzemanyagok és kenőanyagok forgalmazására külön-külön polgári jogi társaságot hoztak létre. Az Üzemanyag forgalmazó társaságban a BP 70, a Mobil 30 százalékos részesedéssel rendelkezik, míg a kenőanyagok értékesítését végző cégben 50-51 százalékos a tulajdoni megoszlás.